

Plan van aanpak pilotproject leefbaarheid kernen: Ubachsberg

1. Aanleiding en doelstelling

Aanleidingen voor het pilotproject zijn:

- De toenemende vergrijzing van de bevolking;
- De verschraving van voorzieningen in de diverse kernen;
- Verzoeken uit de bevolking om initiatieven te nemen voor handhaving c.q. verbetering van de leefbaarheid van de kernen, met name voor wat betreft aanwezigheid van voorzieningen.

Beoogd resultaat :

- Beleidsnota plus uitvoeringsprogramma ten behoeve van revitalisering kern Ubachsberg. Hierbij wordt als effect nagestreefd het handhaven en waar mogelijk verbeteren van de leefbaarheid van kleine kernen, met name op het gebied van lokale voorzieningen en sociale cohesie.
- Blauwdruk voor de aanpak van de revitalisering van de overige kernen binnen de gemeente.

Termijn: beleidsvisie en uitvoeringsprogramma uiterlijk in het 2^e kwartaal van 2004 ter vaststelling aanbieden aan de gemeenteraad.

2. Projectstructuur

Producten	<p>1. Stuurgroep en projectgroep leefbaarheid kern Ubachsberg</p> <p>2. Responsgroep Ubachsberg</p>
Activiteiten	<pre> graph TD CBW[college b&w] <--> SG[stuurgroep] subgraph SG_Box [ ] PM[projectmanager] end SG --- SG_Box EBP[extern bureau projectleider] <--> SG PG[Projectgroep] <--> SG EBP <--> PG RG[responsgroep] <--> EBP RG <--> PG IUV[Inwoners, ondernemers en verenigingen Ubachsberg] <--> EBP IUV <--> PG </pre> <p>a. Instelling van een stuurgroep voor het pilotproject begeleidt. De stuurgroep bestaat uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bestuurlijk trekker: weth. Bressers (tevens voorzitter van de stuurgroep). - hoofd burgerzaken: P. Luijten - hoofd grondgebiedszaken: J. Raets - regionaal projectleider vitaal platteland: L. Cleef - projectmanager: W. Coumans (adviseur) <p>Secretariële ondersteuning vanuit de afdeling welzijn/onderwijs.</p>

	<p>Taak van de stuurgroep is bewaking van de integraliteit van de pilot en aansturing van de projectgroep. De stuurgroep rapporteert regelmatig aan het college.</p> <p>b. Instelling van een projectgroep die het pilotproject begeleidt.</p> <p>De projectgroep bestaat uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projectmanager: W. Coumans - extern bureau (projectleider/voorzitter en secretariaat). - afgevaardigde namens sector GGZ (nader te bepalen). - ± 5 vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld uit Ubachsberg. <p>Taak van de projectgroep is het begeleiden van het proces, met name v.w.b. de communicatie met de inwoners van Ubachsberg als mede een adviserende functie naar het extern bureau.</p> <p>De samenstelling van de projectgroep is voor wat betreft kwaliteit en representativiteit van betrokkenen van essentieel belang voor het slagen van het proces. Hierbij dienen betrokkenen in staat te zijn te kijken naar het geheel en belangen van individuele organisaties en verenigingen daaraan ondergeschikt te maken.</p> <p>De vertegenwoordigers van Ubachsberg die in de projectgroep zitting hebben werven op/via een startconferentie, waarna individuele gesprekken van projectleider en projectmanager met geïnteresseerden. Benoeming leden door college op voorstel van laatstgenoemden.</p> <p>De projectgroep rapporteert regelmatig aan de stuurgroep.</p> <p>c. Instelling responsgroep</p> <p>Communicatie met de inwoners is van essentieel belang. Zowel bij aanvang van het proces (startconferentie) als tussentijds zijn momenten voorzien waarin de inwoners hun visie en suggesties kenbaar kunnen maken. Om de betrokkenheid verder te vergroten wordt gekozen voor instelling van een responsgroep (wijkplatform) waaraan (tussen-)rapportages ter becommentariëring worden voorgelegd.</p> <p>Deze groep bestaat uit inwoners van Ubachsberg op persoonlijke titel uit diverse geledingen (ondernemers, verenigingen, organisaties, buurten) van de Ubachsbergse samenleving. Overwogen kan worden de responsgroep te splitsen in diverse themagerichte werkgroepen (b.v. voorzieningenniveau, sociale structuur, economische ontwikkeling). Dit tijdens het proces, afhankelijk van het aantal aanmeldingen, bekijken in overleg met het extern bureau.</p> <p>Taak van de responsgroep is de projectgroep te adviseren. De groep staat onder leiding van de externe projectleider. Initiëren van en bijeenkomst responsgroep en secretariële werkzaamheden van zowel projectgroep als responsgroep is taak van extern bureau.</p>
Uitvoerders	Extern bureau.
Vaststelling door	College van burgemeester en wethouders
Termijnen	Stuurgroep en projectgroep maart 2003; responsgroep april 2003.

3. Extern Bureau

Producten	Selectie extern bureau
Activiteiten	<p>a. Op basis van dit plan offerte vragen voor de uitvoering van de door een extern bureau uit te voeren werkzaamheden.</p> <p>Offerte vragen aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Symbiose • Hogeschool Zuyd Contracting • Impuls <p>b. Keuzebepaling en opdrachtverlening</p> <p>Bij de keuzebepaling wordt gelet op kwaliteit en prijs, waarbij de kwaliteitsbeoordeling van doorslaggevend belang is – uiteraard binnen de beschikbare middelen.</p>
Uitvoerders	Projectmanager en bestuurlijk trekker.
Vaststelling door	College van burgemeester en wethouders
Termijnen	Februari-maart 2003.

4. Communicatieplan

Producten	Communicatieplan
Activiteiten	<p>Opstellen van een communicatieplan voor het pilotproject. Hierin wordt aangegeven op welke wijze gedurende het project alsmede bij de uitvoering van de plannen met de inwoners van Ubachsberg wordt gecommuniceerd. Aandachtspunten hierbij zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - werkwijze responsgroep - regelmatig informeren inwoners over voortgang - interactieve werkwijze
Uitvoerders	Extern bureau i.s.m. gemeente.
Vaststelling door	College van burgemeester en wethouders
Termijnen	Bij start project maart/april 2003.

5. Startconferentie

Producten	Startconferentie
Activiteiten	Het project wordt opgestart met een startconferentie in Ubachsberg. Tijdens deze bijeenkomst, waarvoor alle inwoners worden uitgenodigd, wordt uitgebreid informatie gegeven over het pilotproject. Tevens worden inwoners in de gelegenheid gesteld zich op te geven voor de projectgroep of responsgroep.
Uitvoerders	Extern bureau i.s.m. gemeente.
Vaststelling door	Projectgroep
Termijnen	Bij start project maart/april 2003.

6. Nulmeting c.q. inventarisatie voorzieningenniveau

Producten	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inventarisatierapport van het voorzieningenniveau in Ubachsberg op basis van objectief meetbare criteria 2. Inventarisatierapport van de visie c.q. mening van de inwoners van Ubachsberg over de in de kern aanwezige en gewenste voorzieningen.
Activiteiten	<p>a. Nulmeting van het huidige voorzieningenniveau in Ubachsberg.</p> <p>Bronnen: deskresearch, Parkstad monitor; enquête onder Ubachsbergse inwoners en organisaties en wijkbezoek. Te verzamelen gegevens:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Algemeen<ul style="list-style-type: none"> * verdeling in buurten, grondgebruik - Demografisch<ul style="list-style-type: none"> * Leeftijdsopbouw, geslacht, opleiding, gezinsverband. - Woonklimaat<ul style="list-style-type: none"> * woningvoorraad, woningbezetting, soort woningen, omvang huishoudens, waardering woonomgeving, verhuigeneigheid - Sociaal klimaat<ul style="list-style-type: none"> * cultuur, verenigingsleven (sport, cultuur, ouderen, jeugd, vrouwen, overig), verkeersveiligheid, aanwezige voorzieningen, waardering verenigingsleven, participatiegraad, ontwikkelingen sociaal klimaat, oordeel verkeersveiligheid. - Voorzieningenniveau<ul style="list-style-type: none"> * winkels, banken, sociaal-cultureel (gemeenschapshuizen, bibliotheek, verenigingsaccommodaties, jeugdaccommodaties), scholen, kinderopvang, kerk, openbaar vervoer, sportaccommodaties, gezondheidszorg (huisarts, fysiotherapeut, apotheek, tandarts, ouderenzorg) speeltuinen, recreatieve voorzieningen, waardering van voorzieningen

	<ul style="list-style-type: none"> - Veiligheid <ul style="list-style-type: none"> * veiligheid, criminaliteit, oordeel veiligheid - Economisch klimaat <ul style="list-style-type: none"> * werkgelegenheid (naar sector), werkloosheid, forensisme, inkomensopbouw, bedrijven. - Bestuurlijk klimaat <ul style="list-style-type: none"> * gemeente, dorpsraden/wijkraden/platforms, buurtverenigingen, beoordeling van deze voorzieningen. - Identiteit en identiteitsbeleving <ul style="list-style-type: none"> * eigen karakter gemeente en kern, imago, mate van gehechtheid, waardering kern en gemeente - Infrastructuur <ul style="list-style-type: none"> * vervoer, verkeersveiligheid, groen etc. <p>De gegevens worden zowel objectief (kwantitatief en waar mogelijk kwalitatief) in beeld gebracht als wel subjectief (de waardering van de inwoners). Hierbij wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van reeds bestaande monitoren (b.v. Parkstad Limburg monitor). Het vastleggen van de gegevens vindt digitaal op een zodanige manier plaats dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - toekomstige monitoring eenvoudig mogelijk is. - Bestaande monitoren (Parkstad Limburg en/of provinciale monitor) met de gegevens eenvoudig kunnen worden gevoed. <p>Om een vergelijking te kunnen maken tussen Ubachsberg en de andere kernen wordt deze nulmeting ook in de andere kernen uitgevoerd. Hierbij wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van reeds beschikbare gegevens. Indien mogelijk worden de inwoners van de andere kernen niet separaat geënquêteerd. Indien noodzakelijk een kleine aanvullende enquête (in overleg met extern bureau te bepalen). De gegevens worden teruggekoppeld naar en besproken in de responsgroep.</p> <p>b. Beoordeling inclusief sterkte/zwakte analyse van de sociale structuur en het huidige voorzieningenniveau.</p> <p>Bronnen: nulmeting, enquête onder Ubachsbergse inwoners en organisaties, interviews met sleutelpersonen. De rapportage wordt teruggekoppeld naar de responsgroep, waarna zonodig bijgesteld.</p> <p>c. Wijkbezoek college waarin de conclusies van de inventarisatierapporten worden toegelicht.</p>
Uitvoerder(s)	Extern bureau.
Vaststelling door	College van burgemeester en wethouders
Termijnen	Onderzoek gereed juni 2003.

7. Toekomstvisie

Producten	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rapportage inventarisatie (toekomstige) ontwikkelingen die gevolgen hebben voor de structuur en het voorzieningenniveau in Ubachsberg. 2. Schets van de kern Ubachsberg zoals die er over 10 à 15 jaar uitziet zonder interventies. 3. Schets van de kern Ubachsberg zoals die er over 10 à 15 jaar uit zou moeten zien.
Activiteiten	<ol style="list-style-type: none"> a. Inventarisatie van verwachte ontwikkelingen op demografisch, sociaal en economisch gebied en de (mogelijke) consequenties hiervan voor kleine kernen in het algemeen en Ubachsberg in het bijzonder. Bronnen: demografische prognoses, literatuur inzake landelijke ontwikkelingen, gegevens uit nulmeting, visie van de inwoners van Ubachsberg, projectgroep en responsgroep. b. Vertaling hiervan in een schets hoe Ubachsberg er qua structuur en voorzieningenniveau op middellange termijn uitziet. Bronnen: nulmeting, Parkstad Limburg monitor en inventarisatie van verwachte ontwikkelingen. Bedoeling is een zo concreet mogelijke schets te vervaardigen waarin aandacht is voor onder meer: <ul style="list-style-type: none"> - sociale structuur van de kern. - Voorzieningen in de kern. - Te verwachten problemen en/of probleemgebieden; c. Inventarisatie van mogelijke interventies om de sociale structuur te versterken en het voorzieningenniveau te handhaven c.q. uit te breiden en de gevolgen hiervan voor de hiervoor genoemde schets. <p>De rapportage wordt teruggekoppeld naar de responsgroep, waarna zonodig bijgesteld.</p> <p>Bij het opstellen van de toekomstvisie wordt rekening gehouden met de ontwikkelingen op het niveau van Parkstad Limburg.</p>
Uitvoerders	Extern bureau.
Vaststelling door	College van burgemeester en wethouders
Termijnen	Rapportages gereed 1 november 2003

8. Bepaling basisvoorzieningenniveau

Producten	<ol style="list-style-type: none"> 1. Notitie basisniveau voorzieningen in kernen. 2. Rapportage toetsing van de situatie Ubachsberg aan de notitie basisniveau.
-----------	--

Activiteiten	<p>a. Op basis van hiervoor genoemde notities bepalen van het basisvoorzieningsniveau in een kern c.q. de kern Ubachsberg. Oftewel welke voorzieningen/activiteiten en in welke vorm en kwaliteitsniveau zijn noodzakelijk voor de leefbaarheid van de kern. Aanvullend hierop: welke voorzieningen/activiteiten zijn wenselijk. Dit tot uiting brengen in een matrix.</p> <p>b. Toetsing van de resultaten van de nulmeting. Aan het basisvoorzieningsniveau. Met andere woorden: welke voorzieningen ontbreken en welke zijn overbodig.</p> <p>De rapportages worden teruggekoppeld naar de responsgroep en de inwoners van Ubachsberg.</p>
Uitvoerders	Extern bureau.
Vaststelling door	Gemeenteraad.
Termijnen	Rapportages gereed 31 december 2003

9. Uitvoeringsprogramma

Producten	Uitvoeringsprogramma voor leefbaarheid kern Ubachsberg
Activiteiten	<p>a. Op basis van de toekomstvisie en het vastgelegde basisvoorzieningsniveau mogelijke interventies aangeven met de hiervan te verwachten resultaten.</p> <p>b. opstellen van een concreet plan van aanpak met uitgewerkte activiteiten incl. kostenraming.</p> <p>Dit concept plan wordt in nauw overleg met de stuurgroep en responsgroep opgesteld op basis van de eerder opgestelde documenten.</p> <p>Het uitvoeringsprogramma wordt ter vaststelling c.q. besluitvorming aangeboden aan het college van burgemeester en wethouders en vervolgens aan de gemeenteraad. Uitvoering concrete activiteiten vanaf 2004/2005.</p>
Uitvoerders	Extern bureau
Vaststelling door	Gemeenteraad
Termijnen	Eindrapportage gereed 1 april 2004.

10. Monitoring en evaluatie

Voor wat betreft monitoring en evaluatie worden onderscheiden:

a. Procesevaluatie

Tijdens de pilot wordt de procesvoortgang bewaakt in en door de stuurgroep en de projectgroep. Na afloop van het proces wordt het proces geëvalueerd.

b. Monitoring voorzieningenniveau

Om de bereikte resultaten in beeld te kunnen brengen is het van belang het voorzieningenniveau regelmatig te monitoren. Hierbij wordt geopteerd voor een 4-jaarlijkse monitor.

11. Schematisch overzicht

Fase	Product	Vorbereiding	Ambtelijke vaststelling	Bestuurlijke vaststelling	Informereren raad	Informereren inwoners
1. Projectstructuur	- Stuurgroep - Projectgroep - Responsgroep	Ambtelijk	n.v.t.	College	X	
2. Extern Bureau	- Selectie en opdrachtverlening	Ambtelijk	n.v.t.	College	X	X
3. Communicatieplan	- Communicatieplan	Extern	Projectgroep	College	X	X
4. Startconferentie	- Startconferentie	Extern	Projectmanager- bestuurlijk trekker	n.v.t.	X	X
5. Nulmeting	- Inventarisatierapport voorzieningen- niveau - Inventarisatierapport visie inwoners	Extern	Projectgroep	College	X	X
6. Toekomstvisie	- Inventarisatie toekomstige ontwikke- lingen - Toekomstschets zonder interventies - Toekomstschets met interventies	Extern	Projectgroep	College	X	X
7. Bepaling basisvoor- zieningenniveau	- Notitie basisniveau voorzieningen - Rapportage toetsing situatie Ubachsberg	Extern	Projectgroep	College en vervolgens gemeenteraad (in com- binatie met uitvoerings- programma)		
8. Uitvoeringspro- gramma	- Uitvoeringsprogramma	Extern	Projectgroep	College en vervolgens gemeenteraad		X

12. Addendum

Naar aanleiding van het beoordelingsformulier van de Gebiedscommissie Parkstad Limburg d.d. 25-2-2003 wordt het volgende opgemerkt:

- Rekening zal worden gehouden met, c.q. waar mogelijk zal worden aangesloten op ontwikkelingen binnen Parkstad Limburg;
- Bij de deskresearch zullen de bevindingen en gegevens uit het burgeronderzoek (Parkstad Limburg) worden betrokken;
- In het Plan van Aanpak, onderdelen 7. (nulmeting c.q. inventarisatie voorzieningenniveau) en 8 (toekomstvisie) dient bij respectievelijk “deskresearch” en “literatuur inzake landelijke ontwikkelingen” ook te worden begrepen: het raadplegen van “best practices” elders in den lande;
- De resultaten en gegevens zullen beschikbaar worden gesteld aan Parkstad Limburg ten behoeve van de Parkstadmonitor en ten behoeve; van soortgelijke projecten elders en ten behoeve van (aanzetten tot meer) regionale aanpak van de problematiek van de kleine kernen.